

Liturgie voor de viering van zondag 21 april 2019: Eerste Paasdag

Plaats: Ontmoetingskerk

Aanvangstijd: 10.00 uur

Voorganger: ds. Peter van der Schans

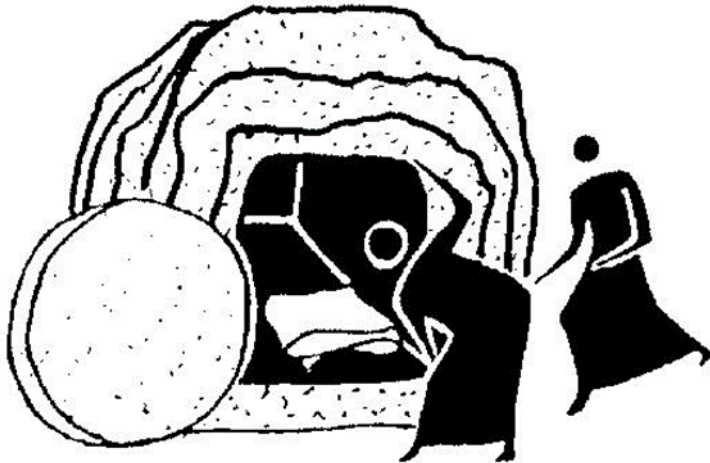
Organist: Gert van der Schoor

Trompettist: Wouter Mout

Zang met de kinderen: Caroline Lange en Annemarijn van der Linden

Kindernevendienst: Groep 1 tot en met 5

Kindernevendienst+Plus: Groep 6-8

Protestantse gemeente te IJsselstein

Protestantse
Kerk

KLEINE PAASJUBEL

De Paaskaars brandt

Orgelspel vooraf

We zingen: Lied 637

De dienstdoende ambtsdragers komen binnen

v.: Het graf is leeg, Jezus is opgestaan!

a.: Hij leeft, hij leeft!

v.: Christus is niet dood, maar leeft

a.: Hij is opgestaan, hij is opgestaan!

v.: Christus is opgestaan. Halleluja!

a.: Halleluja!

Welkom door de voorganger

AAN HET BEGIN

Toewijding door stil gebed en kort orgelspel

We gaan staan

Groet:

V: God, onze Vader

en de Heer Jezus Christus zijn goed voor jullie en geven jullie vrede
door de Heilige Geest!

Bemoediging:

v.: De Heer is machtig, hij helpt ons altijd.

a.: Hij heeft de hemel en de aarde gemaakt.

v.: Zijn trouw duurt eeuwig.

a.: Hij laat de wereld niet in de steek. Amen.

We zingen: Intochtslied (staande): Psalm 118:5 en 6

Gebed aan het begin (staande):

God van Jezus uw mens,
van al zijn aanrakingen,
van zijn opwekkende woorden,

van zijn sterven voor ons,
 van zijn levensgeest in ons hart,
 U roepen wij aan:
 Heer ontferm U,
 blijf aanwezig,
 schud ons wakker,
 maak ons levend,
 houd ons vast,
 want U bent onze hoop
 en U alleen
 voor nu en voor altijd,
 door Jezus uw Paasmens.
 Amen.

(Uit: *'Zondagswoorden'*, p. 58 van W.R. van der Zee)

We gaan weer zitten

We zingen: Lied 287:1 en 5

Smeekebed, dat we besluiten met het zingen van: *'Heer, ontferm U!'*

We zingen het loflied: Lied 641:1 en 2

DIENST VAN HET WOORD

Gebed om de opening van het Woord

(Zegen en leven)

U belooft ons zegen en leven,
 als wij ons wagen
 aan het woord van uw Zoon.
 Hij heeft zich gewaagd
 onder de mensen en hun nood.
 Hij is aan zijn trouw te gronde gegaan.
 Maar U hebt hem opgewekt
 uit de dood
 en zijn leven draagt vrucht onder ons
 tot op deze dag.

Laat ons niet doof zijn
 voor de luide roep van zijn voorbeeld.

Maak ons sterk
om met hem de weg te gaan
naar de mensen om ons heen,
opdat ons leven
rijke vrucht mag dragen.
Amen.

Gesprek met de kinderen

Over de tent is een grijze doek gelegd. Het is een graf geworden. Een open graf. In de tent, het 'graf', liggen opgerolde witte doeken, met ernaast de veertig stenen, de gebedsdoelsteen, de grote plant (met bloemen of vruchten), de bloeiende bolletjes en/of potjes met sterkers, de slingers, de druiven, de palmpaasstok en het ezeltje.

Voorganger: Waar is onze tent gebleven? Het ziet er een beetje somber uit. Wat zien jullie? Het lijkt wel een rotsgraf. De grafkamer is niet dicht, want Jezus die in het graf gelegd was, is opgestaan. Nu is het echt feest geworden: Paasfeest. En alles wat hier staat heeft met dat feest te maken.

De voorganger of de leiding van de kinderdienst noemt samen met de kinderen op wat er allemaal naast de tent staat:

1. De veertig stenen voor de veertig dagen
2. De biddoelsteen voor het verblijf op de berg
3. De grote plant en de bolletjes voor het geduld
4. De slingers voor het welkomstfeest
5. De druiven voor de wijngaard
6. De palmpaasstok en de ezel voor de intocht.

We zingen met de kinderen:

refrein

Van bui - ten naar bin - nen naar links en naar rechts;
zo groot is de we - reld, zo wijd is het le - ven
en God brengt de men - sen te - recht.

couplet 7

7. Het graf is leeg, de dood wint het niet.
Er is nieu - we hoop ons ge - ge - ven.
Nu is het Pa - sen, er klinkt een nieuw lied:
Hier is de bron van het le - ven.

refrein

Van bui - ten naar bin - nen naar links en naar rechts;
zo groot is de we - reld, zo wijd is het le - ven
en God brengt de men - sen te - recht.

Het licht wordt door de kinderen meegenomen

Eerste Schriftlezing: Psalm 118:15-25

- ¹⁵Hoor, gejubel om de overwinning
in de tenten van de rechtvaardigen:
de rechterhand van de HEER doet machtige daden,
¹⁶de rechterhand van de HEER verheft mij,
de rechterhand van de HEER doet machtige daden.
¹⁷Ik zal niet sterven, maar leven
en de daden van de HEER verhalen:
¹⁸de HEER heeft mij gestraft,
maar mij niet prijsgegeven aan de dood.
¹⁹Open voor mij de poorten van de gerechtigheid,
ik wil binnengaan om de HEER te loven.
²⁰Dit is de poort die leidt naar de HEER,
hier gaan de rechtvaardigen binnen.
²¹Ik wil u loven omdat u antwoordde
en mij de overwinning gaf.
²²De steen die de bouwers afkeurden
is een hoeksteen geworden.
²³Dit is het werk van de HEER,
een wonder in onze ogen.

²⁴Dit is de dag die de HEER heeft gemaakt,
laten wij juichen en ons verheugen.

²⁵HEER, geef ons de overwinning,
HEER, geef ons voorspoed.

We zingen: Lied 632

Tweede Schriftlezing: Johannes 20:1-18

20:1Vroeg op de eerste dag van de week, toen het nog donker was, kwam Maria uit Magdala bij het graf. Ze zag dat de steen van de opening van het graf was weggehaald. 2Ze liep snel terug naar Simon Petrus en de andere leerling, van wie Jezus veel hield, en zei: ‘Ze hebben de Heer uit het graf weggehaald en we weten niet waar ze hem nu neergelegd hebben.’ 3Petrus en de andere leerling gingen op weg naar het graf. 4Ze liepen beiden snel, maar de andere leerling rende vooruit, sneller dan Petrus, en kwam als eerste bij het graf. 5Hij boog zich voorover en zag de linnen doeken liggen, maar hij ging niet naar binnen. 6Even later kwam Simon Petrus en hij ging het graf wel in. Ook hij zag de linnen doeken, 7en hij zag dat de doek die Jezus’ gezicht bedekt had niet bij de andere doeken lag, maar apart opgerold op een andere plek. 8Toen ging ook de andere leerling, die het eerst bij het graf gekomen was, het graf in. Hij zag het en geloofde. 9Want ze hadden uit de Schrift nog niet begrepen dat hij uit de dood moest opstaan. 10De leerlingen gingen terug naar huis.

11Maria stond nog bij het graf en huilde. Huilend boog ze zich naar het graf, 12en daar zag ze twee engelen in witte kleren zitten, een bij het hoofdeind en een bij het voeteneind van de plek waar het lichaam van Jezus had gelegen. 13‘Waarom huil je?’ vroegen ze haar. Ze zei: ‘Ze hebben mijn Heer weggehaald en ik weet niet waar ze hem hebben neergelegd.’ 14Na deze woorden keek ze om en zag ze Jezus staan, maar ze wist niet dat het Jezus was. 15‘Waarom huil je?’ vroeg Jezus. ‘Wie zoek je?’ Maria dacht dat het de tuinman was en zei: ‘Als u hem hebt weggehaald, vertel me dan waar u hem hebt neergelegd, dan kan ik hem meenemen.’ 16Jezus zei tegen haar: ‘Maria!’ Ze draaide zich om en zei: ‘Rabboeni!’ (Dat betekent ‘meester’.) 17‘Houd me niet vast,’ zei Jezus. ‘Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader. Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is, naar mijn God, die ook jullie God is.’ 18Maria uit Magdala ging naar de leerlingen en zei tegen hen: ‘Ik heb de Heer gezien!’ En ze vertelde alles wat hij tegen haar gezegd had.

We zingen: Lied 642:1, 2, 4 en 8

Verkondiging

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Er gebeurt van alles op de paasmorgen zoals Johannes die beschrijft. Pasen begint bij hem in de nacht, in de mist van een vroege, schuchtere morgen. Als het donker nog tussen de huizen hangt, de nevel op het veld ligt, de wereld nat is van de dauw. Het paasgeloof begint in het duister. Het duister van de dood. Van verwarring en verdriet. Van teleurstellingen en tegenstrijdigheden. Maar al in hoofdstuk 1 heeft Johannes laten merken, dat de duisternis niet het laatste woord heeft. Maar dat het licht wint. Hij grijpt daarmee zelfs terug op Genesis 1 en de schepping van het licht. Het donker krijgt zijn plek. Er komt licht. Dat scheidt vertrouwen.

Maar dan nog: het is een koortsachtig heen en weer keren. Schrik en verbijstering. Onzekerheid en ongeloof of maar een beetje geloof. Het begint met Maria uit Magdala. Een paar weken terug zagen we met verschillende mensen in Fulco de film die niet zo lang geleden over haar is gemaakt. Ze wordt verbeeld als een trouwe, gedreven volgster van Jezus. Diep geraakt door zijn boodschap van vrede en liefde. En ze is er tot en met het einde bij. Maar nu, vanuit haar verbondenheid met hem, wil ze naar hem toe. De steen van het graf is weg. Ze rent naar Petrus en de leerling van wie Jezus veel hield. Ja, de steen is weg. Maar nog erger: de Heer is weg! Petrus en andere leerling gaan samen op pad. De andere leerling is het snelst: hij ziet linnen doeken liggen en wacht. Petrus mag voorgaan. Misschien een vingerwijzing naar de belangrijke positie die Petrus onder de christenen had. Petrus ziet de keurig opgerolde lijkwindels. En de zweetdoek. Een teken dat er geen grafschennis heeft plaatsgevonden. En dat er geen lijk is meegenomen, maar dat het doodskleed als het ware is afgelegd. Met details wordt verteld hoe dat met zorg en netheid is gebeurd. Dan pas gaat de andere leerling het graf in. Hij ziet en gelooft. Maar toch kunnen ze nog niet het verband leggen tussen deze constatering en de grondtoon van de Schrift, die telkens weer van opstanding spreekt en nieuwe toekomst schept: uit het 'woest en ledig' van de oervloed, uit het water van de grote vloed, uit de Egyptische duisternis, uit het doodswater van de Rode Zee, uit de ballingschap.

De twee gaan weg. Maria blijft. Ze huilt. Het wordt uitgebreid verteld. In en in verdrietig is ze. En tot twee keer toe wordt er gevraagd: waarom huil je? Huilen komt uit de wereld van pijn, lijden, kruisigen, doodgaan. En de vraag: Waarom huil je? – die komt uit de wereld van de opstanding.

Maria gaat uit van de tuinman. Ze draait zich om. Tot ze haar naam hoort noemen. Dan draait ze zich *nóg* eens om. *Maria!* En ze wordt diep geraakt. Intens diep. Wat een ontmoeting is het zo! Als je je naam hoort, dan wordt je gekend. Dan ben je gezien. Dan tel je mee. Dan besta je! Daarom noemen we namen in onze gebeden. Daarom probeer ik als predikant namen te onthouden.

Daarom noem je mensen die aan je zorgen zijn toevertrouwd bij naam en toenaam. Daarom ben je blij als een ondernemer jou als klant bij naam kent. Daarom klinkt je doopnaam naast de naam van God. Zo kom je terecht. Ze wordt je opgebeurd. Ja, zo sta je op. En wordt het Pasen! Jezus leeft en Maria heeft hem gezien, ontmoet.

Johannes vertelt eigenlijk niets over de opstanding zelf. En dat doen de andere evangelisten ook niet. Ze vertellen niet hoe het is gegaan. Dat kunnen ze ook niet. Net zo min als wij dat kunnen. Er wordt alleen verteld over de confrontatie met een leeg graf. Over de reacties van de volgelingen van Jezus. Hier van de beide mannen en van die ene vrouw.

Het is volslagen onlogisch dat de doeken waar je een dode in hebt gewikkeld, zonder die dode in het graf liggen.

Voor de mannen is het zien daarvan blijkbaar genoeg om iets van geloof te gaan krijgen. Beginnend. Want echt inzicht hebben ze nog niet. Maar al combinerend, al redenerend gaan ze uit van opstanding.

Bij Maria duurt het langer. Zij mist Jezus zo, dat ze bij zijn lichaam wil zijn.

Voor haar is het onlogisch, dat ze Jezus weer zal ontmoeten, en daarom ziet ze niet hem, maar de tuinman. Pas wanneer hij spreekt, herkent ze hem als haar meester, Jezus.

Maar geen van allen vinden ze het in dit opstandingsverhaal vreemd wat er gebeurd is.

De één omdat de bijbel voldoende context geeft om te begrijpen dat er iets bijzonders is gebeurd.

De ander omdat ze zich gezien weet en aangesproken door Jezus. Misschien kun je zeggen dat de manier van Petrus en de andere apostel een meer beredeneerde kijk op de gebeurtenissen is. En dat die van Maria een emotionele en spirituele kijk erop geeft. In hetzelfde verhaal is ruimte voor die beide belevingen van het wonder van Pasen.

Maria is hoe dan ook wel de eerste evangelist, de eerste blijde boodschapper. De mannen blijven in dat opzicht achter. Ze heeft de Heer gezien. En ze vertelt ervan.

Jezus is opgestaan. Niet als een happy end. Maar als een nieuw begin. God heeft hem bevestigd. Hij heeft leven en dood van Jezus gelegitimeerd. God waardeert en waarmerkt dat het leven van deze mens geen fiasco is, maar dat het niet te stuiten is door de dood en dat het graf het niet kan vasthouden.

Psalm 118 wordt werkelijkheid in leven en sterven van Jezus. De steen die door de tempelbouwers weggegooid was, wordt door God teruggepakt. En gebruikt als hoeksteen.

En die steen is dan iemand die door andere mensen niet belangrijk wordt gevonden. Die steen is dan een mens die veracht wordt door de medemensen. Een mens die niet meer mag meetellen. Er niet meer bij hoort. Zoals dat ook

Jesus is overkomen. Hij uitgerangeerd. Uit de gemeenschap gestoten, weg gekruisigd. Maar hij mag leven. Bestaan voor God. Leven bij, met God. Maria brengt een blijde boodschap voor iedereen. Er is leven door de dood, voorbij de dood. Jezus mag opstaan. Alles wat hij heeft gezegd en gedaan is niet tevergeefs geweest. Zijn woorden van liefde en recht gaan niet verloren. Er komt licht in het donker. De nacht gaat voorbij en de morgen gloort. Het wordt dag. Tijd om op te staan. Leve het leven!

Twee vrouwen brachten me op het spoor van een man die zijn leven in het spoor van Jezus leidde. In deze weken vijf jaar geleden werd hij gedood. Niet gekruisigd. Maar de gemeenschap uit geschoten. Kogels door zijn hoofd. Morsdood. Bijna 76 jaar oud. Hij heet Pater Frans. Frans van der Lugt. En hij komt uit de familie van Gratia Kraaijeveld-van der Lugt en Anastasia van der Lugt. Hier uit ons midden, uit onze stad.

Pater Frans heeft jaren lang in Syrië gewoond. In Damascus, maar ook in Homs. Hij gaf onderwijs. Werkte met geestelijk zwakkeren. Zonder onderscheid. Jong en oud, man en vrouw. Maar in die omgeving ook: het maakte hem niet uit of je christen was of moslim. Frans van der Lugt weigert, na het uitbreken van de oorlog, de mensen waarmee hij altijd geleefd heeft in de steek te laten. Hij gelooft erin dat alle mensen ondanks verschillen in etniciteit en godsdienst met elkaar konden samenleven. En hij doet dan ook een indringende oproep op televisie om de mensen in Syrië niet in de steek te laten maar te helpen. Hij blijft en lijdt honger samen met de inwoners van de stad. Wat gebeurt er... Door onbekenden wordt hij vermoord, doodgeschoten. 7 april 2014.

Twee vrouwen brachten me op zijn spoor, zei ik. Dat is eerst Floortje Dessing. Ik zag in 2016 een programma van haar waar ze na acht jaar opnieuw naar Syrië ging voor haar programma. En het verschil was schrijnend. Ze kwam ook in Homs. Prachtige huizen en gebouwen – door de oorlog allemaal verwoest. Daar kwam ze ook op de woon- en werkplek van Pater Frans. Ze ontmoette een jonge leerkracht, een prachtige vrouw, Lilian Nazha. Ze was, zeg maar, een volgeling van Pater Frans. Ze vertelt met een glimlach en een traan hoe ze geleerd heeft van de ideeën van de pater. *“Wat we zijn, zijn we door hem. Zijn lichaam is er niet meer, maar zijn geest nog wel. Hij gaf een gevoel van veiligheid en niet alleen zijn. Hij zei: Ieder moet samen kunnen leven: mensen met verschillende mogelijkheden / beperking en mensen met verschillende geloofsovertuigingen: christenen en moslims.”*

Ik zou graag dat stukje over die ontmoeting van Floortje en Lilian hebben willen laten zien. Maar ik kreeg geen filmpje van NPO Start gedownload. Het zou bij Maria uit Magdala hebben gepast als ik vrouwen aan het woord liet. Dat lukt dus niet.

Maar er is een paar weken terug wel een mooie animatiefilm over Pater Frans verschenen. Ter gelegenheid van zijn vijfde sterfdag. En dat kon ik wel klaar zetten voor nu. Het filmpje is vanuit hem zelf gemaakt. Hij spreekt als het ware

zelf. En je kijkt vanuit hem. Ik vond het een indrukwekkend beeldverhaal. Ga er voor zitten, het duurt wel even.

https://www.youtube.com/watch?time_continue=1&v=-u2SErXL-sw

Zie ook: https://www.npostart.nl/floortje-terug-naar-syrie/13-10-2016/VARA_101381218

Meditatief moment: orgelspel

We zingen: Lied 631:1, 2 en 3 (op de melodie van Lied 769)

DIENST VAN HET ANTWOORD

Gebeden: dankgebed – voorbeden – stil gebed – samen bidden van het Onze Vader

Stil gebed

Onze Vader

Delen van de bloemengroet

Intussen komen de kinderen van de nevendienst terug.
Ze zingen met ons:

1. Kijk eens om je heen, kijk eens naar de grond:
Overall nieuw leven in het rond!
Blauwe bloemen, gele bloemen,
veel te veel om op te noemen.
Ook al lijkt het nog maar klein,
dit moet iets van Pasen zijn!

2. Kijk eens om je heen, kijk eens naar de lucht:
Overall nieuw leven, nieuwe vrucht.
Witte bloesems aan de bomen.
Lente die weer is gekomen.
Ook al lijkt het nog maar klein,
dit moet iets van Pasen zijn!

3. Kijk eens om je heen, kijk eens naar elkaar.
Pasen maakt je nieuw, het is werkelijk waar.
Laten wij het door gaan geven.

Pasen, overal nieuw leven.
 Ook al lijkt het nog maar klein.
 Dit moet iets van Pasen zijn!"

Inzameling van de gaven

Eerste collecte (zwarte zak):

Tweede Collecte (groene zak): is bestemd voor het werk van de kerk

Wie dat wil kan de kinderen uit de crèche ophalen.

Tijdens de inzameling is er muziek

AAN HET EINDE

We zingen (staande) slotlied: Lied 634

Uitzending

Zegen

De Levende zal voor je zijn
 om je de weg naar vrijheid te wijzen.
 De Levende zal achter je zijn
 om je rug te sterken zodat je rechtop zult gaan.
 De Levende zal naast je zijn
 als een vriend, een vriendin aan je zijde.
 De Levende zal om je zijn
 als een haag van bescherming.
 De Levende zal in je zijn
 en je voeden met erbarmen..
 Zo zegene ons de Levende,
 vandaag, morgen en tot in eeuwigheid.

Gemeentezang: *Amen, amen, amen!* (Lied 431C)

We wensen elkaar Gezegende Paasdagen!

Orgelspel

Inzameling van de gaven bij de uitgang voor nieuwe geluidsapparatuur voor de band